

Doporučujeme: Svatá země

Vážení přátelé a zájemci o pout' do Svaté země, v dnešním i následujícím čtení bych Vás rád seznámil s dějinami země, která se právem nazývá kolébkou civilizace a křesťanství. Jak to vše bylo, vám přiblíží již dnešní článek.

Předchůdce člověka žil na území dnešního Izraele již před více než půl milionem let, jak dokazují nálezy člověka neandertálského typu z hory Karmel, mající nesmírný význam při úvahách o vzniku a vývoji člověka. Významné kultury z doby předbiblické zastupuje neolitická natufská kultura (Jericho) a chalkolitická ghasulská kultura (4300-3500 před n.l.)

Podle tradičního biblického podání začínají dějiny Izraele praotcem Abrahámem, který uvěřil v jediného boha, opustil někdy v 19. století př. n.l. město Ur, ležící u Perského zálivu, a dorazil do země zaslíbené - Kenaánu. Jeho pravuk Josef udělal kariéru v Egyptě, kam za ním později sestoupili ostatní Izraelci. Nevýznamný kmen se v Egyptě zformoval do početného národa, který v době silícího útlaku opustil zemi pod vedením proroka Mojžíše, největší hvězdy izraelských dějin. Při dlouholetém putování pouští uzavřeli smlouvu se svým bohem - Hospodinem, pod jehož taktovkou posléze - okolo roku 1200 př. n.l. - dobyli rozhodující část Kenaánu. Mezi sebou si říkali "synové Izraele" (tak se jmenoval Josefův otec), navenek byli známi jako "Hebrejové".

Ve skutečnosti již staletí před předpokládaným exodem byli Hebrejové v Kenaánu obávanou silou, avšak nikoli jako národ, nýbrž jako sociální vrstva, kterou tvořili především lidé z okraje tehdejší společnosti. K nim se snad připojila i nevelká skupina, která vyšla z Egypta a přinesla s sebou jedinečnou zkušenost boží vyvolenosti. Během období charismatických vůdců zvaných soudci se tyto značně heterogenní elementy zformovaly do podoby klasických starověkých Izraelců. V podstatě je biblické vyprávění o dějinách Izraele v 2. tisíciletí před n.l. legenda, a je poučné srovnávat ji s legendami, kterými je již dnes opředeno založení státu Izrael.

Zlatým věkem starověkého Izraele je bezesporu období prvních králů Saula (asi 1025 - 1000 př. n.l.), Davida (1000 - 960) a Šalamouna (960 - 933). David dobyl na kmeni Jebusejců Jeruzalém a učinil ho hlavním městem své říše, Davidův syn Šalamoun pak pozvedl království ve vzkvétající obchodní centrum a vybudoval chrám. Po jeho smrti byla země rozdělena na dvě království: kosmopolitní severní Izrael s hlavním městem Samařím a jižní, řídké osídlené Judsko s Jeruzalémem. Obě království v častých konfliktech koexistovala až do roku 722 př. n.l., kdy Asýrie dobyla Izrael a deportovala jeho obyvatelstvo (které tvořilo deset tzv. "ztracených" kmenů). Judeu si později roku 586 př. n.l. podrobili Babylóňané, Chrám byl zničen a elita národa odvečena do babylónského zajetí, odkud se mnozí vrátili po roce 536 př. n.l., kdy nadvládu nad Předním východem převzali tolerantní Peršané. Navrátilci se od této chvíle nazývají Judejci, tj. Židé. Pod perskou a posléze helénskou nadvládou se těšili značné autonomii a náboženské svobodě, necitlivá nařízení Antiocha IV. Epifana však vyprovokovala úspěšné povstání pod vedením Makabejských, během něhož Židé obnovili své samostatné království.

V roce 63 př. n.l. dobyl Jeruzalém římský vojevůdce Pompeius a Judea znovu upadla do závislého postavení. Do této doby spadá působení Ježíše Krista i jeho protihráče, neobyčejně (všeho)schopného krále Heroda, jehož stavební činnost vzbuzuje dodnes respekt. Po jeho smrti Římané vykonávali správu přímo svými prokurátory, až postupující helenizace vyprovokovala židovskou válku (66-70 n.l.).

"Rok 70 n.l. znamenal pro Židy nejen zkázu Jeruzaléma a chrámu jako jejich politického a náboženského střediska, nýbrž ve svých důsledcích i sjednocení židovství na základně stanovené učenci farizejského směru i definitivní rozchod s jinými tendencemi tehdejšího židovství, mezi něž je nutno počítat i palestinské počátky křesťanství", shrnuje klíčové datum židovské historie Stanislav Segert. Území Jeruzaléma si však mezi Židy nadále - vlastně dodnes - podrželo nesrovnatelný symbolický význam, který byl důvodem Bar Kochbova povstání z let 132-135. Po jeho potlačení Římané území kolem Jeruzaléma vyčistili a souvislé židovské osídlení bylo omezeno na sever země, Galileu.

V příštích stoletích Palestina zůstává jedním z duchovních center judaismu, ztrácí ale dosavadní výsadní postavení. Postupně je součástí Východořímské říše, Byzance a Persie, až ji ve třicátých letech sedmého století obsadí muslimští Arabové (Jeruzalém byl dobyt roku 638). Pod vládou islámu zůstala až do konce první světové války, s významným intermezem mezi lety 1099-1291, kdy zde křižáci zřídili Jeruzalémské království. Před křižáky se o ni přetahovali berberští Fátimovci s centrem v Egyptě (od 970) a turečtí Seldžuci (od 1073), po křižácích ji ovládli mamlúci (jejich sultán Bajbars porazil 1260 Mongoly v bitvě u En Harodu) a po nich Otomanská (či Osmanská) říše (1516-1918).

Příhlášky do Svaté země vyřizuje Miroslav Byrtus tel.605432066 email.mi.byrtus@gmail.com . V případě Vašeho zájmu i informací se obraťte na uvedené spojení. Pokud nebude později uvedeno jinak, platí konečné datum přihlášek 20.10.2008. Proto s rozmyšlením pospíchejte. Potřebuji Vaše iniciály, rodné číslo a číslo pasu platného v době odletu minimálně šest měsíců.

Děkuji